

Chick Pea - Bengal Gram - Green Pea - ಕಡಲೆ - ಬೆಂಗಾಲ್ ಗ್ರಾಂ - ಹಸಿರು ಬಟಾಣಿ - चना

	Khuba Soil Conditioner ಖೂಬಾ ಸೈಲ್ ಕಂಡಿಷನರ್	Khuba Soil Booster ಖೂಬಾ ಸೈಲ್ ಬೂಸ್ಟರ್	Natural Horticulture Oil ನೈಸರ್ಗಿಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತೈಲ OPTIONAL	Growth Promoter ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರವರ್ತಕ
Day 0 (Plantation) ದಿನ 0 (ತೋಟ / ಬಿತ್ತನೆ)	2 Bags	2.5 Kg		
Day 30 ಸಿಂಪಡಿಸಿ / SPRAY	XX		1/2 Ltr	250 gms SPRAY
SPRAY 15 Days PRE FLOWERING 15 ದಿನಗಳ ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಪೂರ್ವ ಹೂಬಿಡುವಿಕೆ			1 Ltr	250 gms SPRAY
FLOWERING ಹೂಬಿಡುವಿಕೆ			-----	-----
SPRAY 10 Days POST FLOWERING 15 ದಿನಗಳ ಹೂಬಿಡುವಿಕೆ ನಂತರ ಸಿಂಪಡಿಸಿ			1 Ltr	250 gms SPRAY
15 DAYS LATER 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ	-----		1/2 Ltr	250 gms SPRAY
TOTAL PER ACRE	2 Bags	2.5 Kg	3 Ltr	2 Pkt

Furthermore, we recommend incorporating cow-based products such as "Jeevamruth" and "Gokripamruth" to further enhance the soil health. These products, derived from cow dung and cow urine, contain beneficial microorganisms and nutrients that contribute to the overall fertility and vitality of the soil. Applying "Jeevamruth" and "Gokripamruth" as organic fertilizers can improve soil structure, nutrient availability, and microbial activity, ultimately benefiting the growth and development.

We also recommend utilizing the uncultivated period by seeding your farms with various monocot, dicot, and oil seeds. You can sow three kilograms of each type of seed and an additional five kilograms of various different seeds. Allow these plants to grow and then mulch them back into the soil between the forty-fifth and fiftieth day, before flowering. This practice provides diversity and natural green manure to your farms, enriching the soil and promoting overall soil health. It also deters invasive plants, controls insect populations, and helps avoid disease.

By incorporating diverse companion plant species during the uncultivated period and utilizing cow-based products like "Jeevamruth" and "Gokripamruth," farmers can enhance soil fertility, promote biodiversity, and foster sustainable farming practices. You can also use SOLAR TRAP. These practices contribute to healthier crops, and improved overall farm productivity.

To effectively manage insects and diseases while growing Chickpea (Bengal Gram) and Green Pea, companion planting can be a highly effective strategy. Here are some recommended companion plants, along with the suggested minimum and maximum number per acre:

1. Marigold (*Tagetes* spp.)

Marigolds release a substance called alpha-terthienyl, which deters nematodes and some insects.

- Minimum per acre: 100 plants
- Maximum per acre: 200 plants

2. Coriander (*Coriandrum sativum*)

Coriander attracts beneficial insects like hoverflies and parasitic wasps, which prey on aphids and other pests.

- Minimum per acre: 50 plants
- Maximum per acre: 100 plants

3. Garlic (*Allium sativum*)

Garlic has strong insect-repelling properties and can deter pests like aphids and spider mites.

- Minimum per acre: 50 plants
- Maximum per acre: 100 plants

4. Basil (*Ocimum basilicum*)

Basil helps repel insects such as thrips, mosquitoes, and aphids.

- Minimum per acre: 100 plants
- Maximum per acre: 200 plants

5. Nasturtium (*Tropaeolum majus*)

Nasturtium is a great trap crop for aphids and also repels whiteflies.

- Minimum per acre: 50 plants
- Maximum per acre: 100 plants

6. Dill (*Anethum graveolens*)

Dill attracts beneficial insects like ladybugs and parasitic wasps, which help control pest populations.

- Minimum per acre: 50 plants
- Maximum per acre: 100 plants

7. Mint (*Mentha* spp.)

Mint repels pests such as aphids, flea beetles, and ants.

- Minimum per acre: 50 plants
- Maximum per acre: 100 plants

8. Rosemary (*Rosmarinus officinalis*)

Rosemary deters several insects, including cabbage moths, bean beetles, and carrot flies.

- Minimum per acre: 50 plants
- Maximum per acre: 100 plants

9. Sunflowers (*Helianthus annuus*)

Sunflowers attract beneficial insects and can act as a trap crop for aphids.

- Minimum per acre: 20 plants
- Maximum per acre: 50 plants

10. Fenugreek (*Trigonella foenum-graecum*)

Fenugreek improves soil fertility by fixing nitrogen and also helps repel insects.

- Minimum per acre: 100 plants
- Maximum per acre: 200 plants

Summary of Companion Plants per Acre:

- Marigold: 100-200 plants
- Coriander: 50-100 plants
- Garlic: 50-100 plants
- Basil: 100-200 plants
- Nasturtium: 50-100 plants
- Dill: 50-100 plants
- Mint: 50-100 plants
- Rosemary: 50-100 plants
- Sunflowers: 20-50 plants
- Fenugreek: 100-200 plants

Planting Strategy:

- Intercropping: Mix these companion plants with chickpea and green pea rows.
- Border Plants: Plant some of these companions, like marigold, mint, and rosemary, along the borders to create a natural barrier against pests.
- Patch Planting: Group some companions like dill, coriander, and basil in small patches within the field to attract beneficial insects effectively.

This strategy helps enhance biodiversity, improves soil health, and creates a more resilient agricultural ecosystem.

ಇದಲ್ಲದೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು "ಜೀವಾಮೃತ" ಮತ್ತು "ಗೋಕೃಪಾಮೃತ" ನಂತಹ ಹಸು ಆಧಾರಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ನಾವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಸುವಿನ ಸಗಣೆ ಮತ್ತು ಗೋಮೂತ್ರದಿಂದ ಪಡೆದ ಈ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಫಲವತ್ತತೆ ಮತ್ತು ಜೀವಂತಿಕೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. "ಜೀವಾಮೃತ" ಮತ್ತು "ಗೋಕೃಪಾಮೃತ"ವನ್ನು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುವುದರಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ರಚನೆ, ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ನಿಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮೊನೊಕಾಟ್, ಡಿಕಾಟ್ ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆ ಬೀಜಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿ ಮಾಡದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಾವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನೀವು ಪ್ರತಿ ವಿಧದ ಬೀಜದ ಮೂರು ಕಿಲೋಗ್ರಾಂಗಳಷ್ಟು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಐದು ಕಿಲೋಗ್ರಾಂಗಳಷ್ಟು ವಿವಿಧ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತಬಹುದು. ಈ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಮತಿಸಿ ಮತ್ತು ಹೊಬಿಡುವ ಮೊದಲು ನಲವತ್ತೈದನೇ ಮತ್ತು ಐವತ್ತನೇ ದಿನದ ನಡುವೆ ಮತ್ತೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಮಲ್ಚ್ ಮಾಡಿ. ಈ ಅಭ್ಯಾಸವು ನಿಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಆಕ್ರಮಣಕಾರಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ, ಕೀಟಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೋಗವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕೃಷಿ ಮಾಡದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಒಡನಾಡಿ ಸಸ್ಯ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು "ಜೀವಾಮೃತ" ಮತ್ತು "ಗೋಕೃಪಾಮೃತ" ನಂತಹ ಹಸು ಆಧಾರಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ, ರೈತರು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಬಹುದು. ನೀವು ಸೋಲಾರ್

ಟ್ರಾಪ್ ಅನ್ನು ಸಹ ಬಳಸಬಹುದು. ಈ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತವೆ.

ಕಡಲೆ (ಬೆಂಗಳ ಗ್ರಾಮ) ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಬಟಾಣಿ ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು, ಸಹವರ್ತಿ ನೆಡುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ತಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಕನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಗರಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾದ ಸಹವರ್ತಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ:

1. ಮಾರಿಗೋಲ್ಡ್ (Tagetes spp.)

ಮಾರಿಗೋಲ್ಡ್ಸ್ ಆಲ್ಫಾ-ಟರ್ಫಿನೈಲ್ ಎಂಬ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಇದು ನೆಮಟೋಡ್ಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

- ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ: 100 ಗಿಡಗಳು
- ಎಕರೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ: 200 ಗಿಡಗಳು

2. ಕೊತ್ತಂಬರಿ (ಕೊರಿಯಾಂಡ್ರಮ್ ಸ್ಯಾಟಿವಮ್)

ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಗಿಡಹೇನುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡುವ ಹೋವರ್ಫ್ಲೈಸ್ ಮತ್ತು ಪರಾವಲಂಬಿ ಕಣಜಗಳಂತಹ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

- ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ: 50 ಗಿಡಗಳು
- ಎಕರೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ: 100 ಗಿಡಗಳು

3. ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ (ಆಲಿಯಮ್ ಸ್ಯಾಟಿವಮ್)

ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಕೀಟ-ನಿವಾರಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಗಿಡಹೇನುಗಳು ಮತ್ತು ಜೇಡ ಹುಳಗಳಂತಹ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

- ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ: 50 ಗಿಡಗಳು
- ಎಕರೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ: 100 ಗಿಡಗಳು

4. ತುಳಸಿ (ಒಸಿಮಮ್ ಬೆಸಿಲಿಕಂ)

ಥೈಪ್ಸ, ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಗಿಡಹೇನುಗಳಂತಹ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಲು ತುಳಸಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ: 100 ಗಿಡಗಳು
- ಎಕರೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ: 200 ಗಿಡಗಳು

5. ನಸ್ಸರ್ಪಿಯಮ್ (ಟ್ರೋಪಿಯೋಲಮ್ ಮಜಸ್)

ನಸ್ಸರ್ಪಿಯಂ ಗಿಡಹೇನುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬಲೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ನೋಣಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

- ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ: 50 ಗಿಡಗಳು
- ಎಕರೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ: 100 ಗಿಡಗಳು

6. ಸಬ್ಬಸಿಗೆ (ಅನೇಥಮ್ ಗ್ರೇವಿಯೋಲೆನ್ಸ್)

ಸಬ್ಬಸಿಗೆ ಲೇಡಿಬಗ್ಸ್ ಮತ್ತು ಪರಾವಲಂಬಿ ಕಣಜಗಳಂತಹ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಕೀಟಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ: 50 ಗಿಡಗಳು
- ಎಕರೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ: 100 ಗಿಡಗಳು

7. ಪುದೀನ (ಮೆಂಥಾ ಎಸ್ಪಿಪಿ.)

ಪುದೀನಾ ಗಿಡಹೇನುಗಳು, ಚಿಗಟ ಜೀರುಂಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಇರುವೆಗಳಂತಹ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

- ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ: 50 ಗಿಡಗಳು
- ಎಕರೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ: 100 ಗಿಡಗಳು

8. ರೋಸ್ಮರಿ (ರೋಸ್ಮರಿನಸ್ ಅಫಿಷಿನಾಲಿಸ್)

ರೋಸ್ಮರಿ ಎಲೆಕೋಸು ಪತಂಗಗಳು, ಬೀನ್ ಜೀರುಂಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ಯಾರೆಟ್ ನೋಣಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

- ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ: 50 ಗಿಡಗಳು
- ಎಕರೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ: 100 ಗಿಡಗಳು

9. ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಗಳು (ಹೆಲಿಯಾಂತಸ್ ವಾರ್ಷಿಕ)

ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿಗಳು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಗಿಡಹೇನುಗಳಿಗೆ ಬಲೆ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

- ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ: 20 ಗಿಡಗಳು
- ಎಕರೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ: 50 ಗಿಡಗಳು

10. ಮೆಂತ್ಯ (ಟ್ರಿಗೋನೇಲ್ಲಾ ಫೋನಮ್-ಗ್ರೇಕಮ್)

ಮೆಂತ್ಯ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಎಕರೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ: 100 ಗಿಡಗಳು
- ಎಕರೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ: 200 ಗಿಡಗಳು

ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಕಂಪ್ಯಾನಿಯನ್ ಸಸ್ಯಗಳ ಸಾರಾಂಶ:

- ಮಾರಿಗೋಲ್ಡ್: 100-200 ಸಸ್ಯಗಳು
- ಕೊತ್ತಂಬರಿ: 50-100 ಗಿಡಗಳು
- ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ: 50-100 ಸಸ್ಯಗಳು
- ತುಳಸಿ: 100-200 ಗಿಡಗಳು
- ನಸ್ಯರ್ಷಿಯಮ್: 50-100 ಸಸ್ಯಗಳು
- ಸಬ್ಬಸಿಗೆ: 50-100 ಸಸ್ಯಗಳು
- ಪುದೀನ: 50-100 ಸಸ್ಯಗಳು
- ರೋಸ್ಮರಿ: 50-100 ಸಸ್ಯಗಳು
- ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ: 20-50 ಸಸ್ಯಗಳು
- ಮೆಂತ್ಯ: 100-200 ಸಸ್ಯಗಳು

ನಾಟಿ ತಂತ್ರ:

- ಅಂತರ ಬೆಳೆ: ಈ ಒಡನಾಡಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಲೆ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಬಟಾಣಿ ಸಾಲುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ.
- ಬಾರ್ಡರ್ ಸಸ್ಯಗಳು: ಮಾರಿಗೋಲ್ಡ್, ಪುದೀನ ಮತ್ತು ರೋಸ್ಮರಿಗಳಂತಹ ಕೆಲವು ಸಹವರ್ತಿಗಳನ್ನು ಕ್ರಿಮಿಕೀಟಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನೈಸರ್ಗಿಕ ತಡೆಗೋಡೆಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡಿರಿ.
- ಪ್ಯಾಚ್ ನೆಡುವಿಕೆ: ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಸಬ್ಬಸಿಗೆ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಮತ್ತು ತುಳಸಿಯಂತಹ ಕೆಲವು ಸಹಚರರನ್ನು ಹೊಲದೊಳಗೆ ಸಣ್ಣ ತೇಪೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುಂಪು ಮಾಡಿ.

ಈ ತಂತ್ರವು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೃಷಿ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

इसके अलावा, हम मिट्टी के स्वास्थ्य को और बेहतर बनाने के लिए गाय आधारित उत्पादों जैसे "जीवामृत" और "गोकृपा मृत" को शामिल करने की सलाह देते हैं। गाय के गोबर और गोमूत्र से प्राप्त इन उत्पादों में लाभकारी सूक्ष्मजीव और पोषक तत्व होते हैं जो मिट्टी की समग्र उर्वरता और जीवन शक्ति में योगदान करते हैं। जैविक उर्वरकों के रूप में "जीवामृत" और "गोकृपा मृत" का उपयोग करने से मिट्टी की संरचना, पोषक तत्वों की उपलब्धता और माइक्रोबायल गतिविधि में सुधार हो सकता है, जिससे अंततः वृद्धि और विकास को लाभ हो सकता है।

हम यह भी सलाह देते हैं कि आपके खेतों में विभिन्न मोनोकॉट, डायकॉट और तेल के बीजों की बुआई करके अप्रयुक्त अवधि का उपयोग करें। आप प्रत्येक प्रकार के तीन किलोग्राम बीज और अतिरिक्त पांच किलोग्राम विभिन्न बीज बो सकते हैं। इन पौधों को बढ़ने दें और फिर फूल आने से पहले पैतालीसवें और पचासवें दिन के बीच उन्हें वापस मिट्टी में मिला दें। यह अभ्यास आपके खेतों को विविधता और प्राकृतिक हरी खाद प्रदान करता है, मिट्टी को समृद्ध करता है और समग्र मिट्टी के स्वास्थ्य को बढ़ावा देता है। यह आक्रामक पौधों को भी रोकता है, कीड़ों की आबादी को नियंत्रित करता है और बीमारी से बचने में मदद करता है।

अप्रयुक्त अवधि के दौरान विविध साथी पौधों की प्रजातियों को शामिल करके और "जीवामृत" और "गोकृपा मृत" जैसे गाय-आधारित उत्पादों का उपयोग करके, किसान मिट्टी की उर्वरता बढ़ा सकते हैं, जैव विविधता को बढ़ावा दे सकते हैं और टिकाऊ कृषि पद्धतियों को बढ़ावा दे सकते हैं। आप सोलर ट्रैप का भी उपयोग कर सकते हैं। ये प्रथाएँ स्वस्थ फसलों में योगदान करती हैं, और समग्र कृषि उत्पादकता में सुधार करती हैं।

चना (बंगाल ग्राम) और हरी मटर उगाते समय कीटों और बीमारियों का प्रभावी ढंग से प्रबंधन करने के लिए, साथी पौधे लगाना एक अत्यधिक प्रभावी रणनीति हो सकती है। यहाँ कुछ अनुशंसित साथी पौधे दिए गए हैं, साथ ही प्रति एकड़ सुझाई गई न्यूनतम और अधिकतम संख्या भी दी गई है:

1. मैरीगोल्ड (टैगेटस एसपीपी.)

मैरीगोल्ड अल्फा-टर्थीनिल नामक पदार्थ छोड़ते हैं, जो नेमाटोड और कुछ कीटों को रोकता है।

- प्रति एकड़ न्यूनतम: 100 पौधे
- प्रति एकड़ अधिकतम: 200 पौधे

2. धनिया (कोरिएंड्रम सैटिवम)

धनिया होवरफ्लाई और परजीवी ततैया जैसे लाभकारी कीटों को आकर्षित करता है, जो एफिड्स और अन्य कीटों का शिकार करते हैं।

- प्रति एकड़ न्यूनतम: 50 पौधे
- प्रति एकड़ अधिकतम: 100 पौधे

3. लहसुन (एलियम सैटिवम)

लहसुन में मजबूत कीट-विकर्षक गुण होते हैं और यह एफिड्स और स्पाइडर माइट्स जैसे कीटों को रोक सकता है।

- प्रति एकड़ न्यूनतम: 50 पौधे
- प्रति एकड़ अधिकतम: 100 पौधे

4. तुलसी (ओसीमम बेसिलिकम)

तुलसी थ्रिप्स, मच्छरों और एफिड्स जैसे कीटों को दूर भगाने में मदद करती है।

- प्रति एकड़ न्यूनतम: 100 पौधे
- प्रति एकड़ अधिकतम: 200 पौधे

5. नास्टर्टियम (ट्रोपोलम मेजस)

नास्टर्टियम एफिड्स के लिए एक बेहतरीन ट्रैप फसल है और यह व्हाइटफ्लाई को भी दूर भगाती है।

- प्रति एकड़ न्यूनतम: 50 पौधे
- प्रति एकड़ अधिकतम: 100 पौधे

6. डिल (एनेथम ग्रेवोलेंस)

डिल लेडीबग्स और परजीवी ततैया जैसे लाभकारी कीटों को आकर्षित करती है, जो कीटों की आबादी को नियंत्रित करने में मदद करती है।

- प्रति एकड़ न्यूनतम: 50 पौधे

- प्रति एकड़ अधिकतम: 100 पौधे

7. पुदीना (मेंथा प्रजाति)

पुदीना एफिड्स, पिस्सू बीटल और चींटियों जैसे कीटों को दूर भगाता है।

- प्रति एकड़ न्यूनतम: 50 पौधे

- प्रति एकड़ अधिकतम: 100 पौधे

8. रोज़मेरी (रोस्मारिनस ऑफ़िसिनैलिस)

रोज़मेरी गोभी के पतंगे, बीन बीटल और गाजर मक्खियों सहित कई कीटों को दूर भगाती है।

- प्रति एकड़ न्यूनतम: 50 पौधे

- प्रति एकड़ अधिकतम: 100 पौधे

9. सूरजमुखी (हेलिअंथस एनुअस)

सूरजमुखी लाभकारी कीटों को आकर्षित करते हैं और एफिड्स के लिए एक जाल फसल के रूप में कार्य कर सकते हैं।

- प्रति एकड़ न्यूनतम: 20 पौधे

- प्रति एकड़ अधिकतम: 50 पौधे

10. मेथी (ट्राइगोनेला फेनम-ग्रेकम)

मेथी नाइट्रोजन को स्थिर करके मिट्टी की उर्वरता में सुधार करती है और कीटों को दूर भगाने में भी मदद करती है

- प्रति एकड़ न्यूनतम: 100 पौधे

- प्रति एकड़ अधिकतम: 200 पौधे

प्रति एकड़ साथी पौधों का सारांश:

- गेंदा: 100-200 पौधे

- धनिया: 50-100 पौधे

- लहसुन: 50-100 पौधे

- तुलसी: 100-200 पौधे

- नास्टर्टियम: 50-100 पौधे

- डिल: 50-100 पौधे

- पुदीना: 50-100 पौधे

- रोज़मेरी: 50-100 पौधे

- सूरजमुखी: 20-50 पौधे

- मेथी: 100-200 पौधे

रोपण रणनीति:

- अंतरफसल: इन साथी पौधों को चने और हरी मटर की पंक्तियों के साथ मिलाएँ।

- सीमावर्ती पौधे: कीटों के विरुद्ध प्राकृतिक अवरोध बनाने के लिए सीमाओं पर गेंदा, पुदीना और रोज़मेरी जैसे कुछ साथी पौधे लगाएँ।

- पैच प्लांटिंग: खेत में छोटे-छोटे पैच में डिल, धनिया और तुलसी जैसे कुछ साथी पौधों को समूहबद्ध करें ताकि लाभकारी कीटों को प्रभावी ढंग से आकर्षित किया जा सके।

यह रणनीति जैव विविधता को बढ़ाने, मिट्टी के स्वास्थ्य में सुधार करने और अधिक लचीला कृषि पारिस्थितिकी तंत्र बनाने में मदद करती है।

Web site: <https://khuba.in/agriculture>